Волинська обласна рада
Управління освіти, науки та молоді
Волинської обласної державної адміністрації

Вищий комунальний навчальний заклад «Володимир-Волинський педагогічний коледж ім. А. Ю. Кримського»

Регіональна рада молодих вчених при управлінні освіти, науки та молоді Волинської обласної державної адміністрації

ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ ІМ. А. Ю. КРИМСЬКОГО: МИНУВШИНА, СУЧАСНІСТЬ, МАЙБУТТЯ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 80-річчю освітнього закладу

28 листопада 2019 року,
м. Володимир-Волинський

Луцьк
Вежа-Друк
2019

УДК 377.8(477.82-37)(082)
В 67

Рекомендовано до друку
педагогічною радою ВКНЗ «Володимир-Волинський
педагогічний коледж ім. А. Ю. Кримського»
(протокол № 3 від 18 листопада 2019 року)

Редакційна колегія
Гаврилюк А. П., *кандидат педагогічних наук, доцент*
Гнепа О. В., *кандидат педагогічних наук*
Жулковський Б. Є., *кандидат мистецтвознавства*
Кашубський В. В., *магістр філології*
Нагірний М. З., *кандидат історичних наук, доцент*
Савельєв М. Г., *кандидат педагогічних наук,*
Заслужений працівник освіти України
Цьось В. А., *магістр комп'ютерних технологій*
Чуй К. І., *кандидат філологічних наук*
Чуй С. В., *кандидат філологічних наук*
Юринець О. О., *кандидат педагогічних наук*

В 67 **Володимир-Волинський** педагогічний коледж ім. А. Ю. Кримського: минувшина, сучасність, майбуття : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. з міжнародною участю, присвяченої 80-річчю освітнього закладу; 28 листоп. 2019 р., м. Володимир-Волинський / упоряд., голов. ред. Б. Є. Жулковський. – Луцьк : Вежа-Друк, 2019. – 532 с.

ISBN 978-966-940-273-8

У збірнику подано матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Володимир-Волинський педагогічний коледж ім. А. Ю. Кримського: минувшина, сучасність, майбуття».

Матеріали доповідей друкуються в авторському оригіналі з незначними правками. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність інформації, поданої в публікаціях. У разі виявлення академічного плагіату, до доповідача та його наукового керівника можуть застосовуватися санкції згідно з чинним законодавством України у сфері авторських та суміжних прав.

Висловлюємо щиру вдячність меценату, засновнику ПП «Укр-Петроль» Сергію Михайловичу Ковальчуку за допомогу у підготовці та виданні збірника матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції.

УДК 377.8(477.82-37)(082)

© ВКНЗ «Володимир-Волинський педагогічний коледж ім. А. Ю. Кримського», 2019
© Жулковський Б. Є. (упорядкування), 2019

ISBN 978-966-940-273-8

Подворнюк Ольга Олександрівна
Форми і методи проведення занять зі стенографії 312
Рибка Наталія Василівна
Випереджаюче навчання як основа формування проесійних знань майбутніх спеціалістів аграрного сектору при вивченні економічних дисциплін 315
Комарницька Ольга Олександрівна
Виховання толерантних взаємовідносин у дітей старшого дошкільного віку спеціальності «Дошкільна освіта» Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди 318
Бокій Наталія Вікторівна
Розвиток логічного мислення при вивченні лінійних перетворень евклідової площини 322
Налепа Анна Олександрівна,
Головіна Ніна Анатоліївна
До питання про співвідношення методів навчання 326
Раковець Катерина Вікторівна
Особливості розвитку творчих здібностей молодших школярів на уроках читання 329
Гришко Світлана Вікторівна,
Непша Ярослав Юрійович
Навчальні екскурсії як форма організації навчально-виховного процесу при вивченні географії 332
Сидорук Валентина Миколаївна
Основні аспекти підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів до реалізації завдань екологічного виховання 334
Слюсарук-Літвін Світлана Сергіївна
Педагогічна практика як засіб професійної підготовки майбутніх вихователів у педагогічному коледжі 338
Сулімова Лілія Олександрівна,
Зілюк Наталія Володимирівна
Роль есе у розвитку комунікативних навичок та формуванні демократичної аксіологічної компетентності студентів 341
Олесюк Галина Юріївна
Цінність природи та її виховний вплив на формування особистості дошкільника 345
Вінніченко Дмитро Васильович
Картографічна грамотність як складова частина географічної культури учнів 348
Котова Кристина Олександрівна,
Лиходід Олексій Сергійович
Концептуальні основи ціннісних орієнтацій школярів засобами фізичної культури та спорту 351
Сулімова Вікторія Сергіївна
Роль української літератури в утвердженні демократичних цінностей у сучасному суспільстві 354

Гришко Світлана Вікторівна,
кандидат географічних наук, доцент
Мелітопольського державного педагогічного
університету ім. Б. Хмельницького
Непша Ярослав Юрійович,
студент 3 курсу 117-п групи
спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)
Мелітопольського державного педагогічного
університету ім. Б. Хмельницького

НАВЧАЛЬНІ ЕКСКУРСІЇ ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ГЕОГРАФІЇ

Постановка проблеми. Шкільні екскурсії – це приємний спосіб не тільки відволіктися від підручників, а й придбати новий досвід і яскраві враження. А це сприяє більш глибокому і якісному засвоєнню матеріалу з шкільного курсу географії.

Мета дослідження: розкрити зміст, організацію та проведення шкільних географічних екскурсій з учнями закладів освіти.

Результати дослідження. Географічні екскурсії – одна з форм організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній школі. На екскурсіях учні зустрічаються з реальною дійсністю, бачать в природному середовищі прояв тих зв'язків, залежностей і закономірностей, які вони вивчали в класі, набувають практичних умінь та навичок, вчаться вести спостереження, помічати в місцевих географічних об'єктах такі риси, ознаки, на які вони раніше не звертали уваги. Екскурсії дозволяють виявляти міжпредметні зв'язки з біологією, фізикою, геологію [1, с. 198].

Головна мета екскурсій – навчальна. В результаті проведення екскурсій у школярів накопичується фактичний матеріал, формуються образні та змістовні уявлення про природні та господарські об'єкти, що є основою для вивчення фізико- та економіко-географічних понять, зв'язків і закономірностей. Екскурсії – один із засобів зв'язку навчання з життям, практикою. Їх цінність визначається тим, що нового дізналися учні з самої дійсності, які вміння і навички придбали. Екскурсії сприяють розвитку спостережливості, формуванню у школярів діалектико-матеріалістичного світогляду, вихованню дбайливого ставлення до природи і екологічної культури.

Розрізняють програмні і не програмні, фізико- та економіко-географічні, тематичні та комплексні екскурсії. Програмні екскурсії так само обов'язкові для вчителя і учнів як уроки. Основна частина навчальних екскурсій проводиться на природні об'єкти для вивчення місцевих природних компонентів або комплексів і на місцеве промислове підприємство. Проведення фізико- та економіко-географічних екскурсій має свої особливості. Екскурсії організовує і здійснює вчитель. Навчальні екскурсії можуть проводитися до вивчення нової теми для накопичення фактичного матеріалу і зорових вражень, або після вивчення відповідної теми з метою конкретизації, закріплення і поглиблення, отриманих раніше знань [2, с. 7].

Проведення навчальних екскурсій у природу або на виробництво включає три етапи: підготовка до екскурсії вчителя та учнів; проведення екскурсії і робота на екскурсійних об'єктах; оформлення отриманого матеріалу і його використання в навчальній роботі [2, с. 6].

Підготовка до екскурсії вчителя та учнів. Учитель визначає місце проведення екскурсії. При проведенні екскурсії в природу місцевість повинна бути різноманітною в фізико-географічному відношенні, мати пересічений рельєф, водні об'єкти (оптимальний варіант – наявність річки і річкової долини). Бажано, щоб екскурсійні об'єкти були розташовані недалеко від школи, а маршрут екскурсії був зручний для проходження.

Вчитель попередньо вивчає район екскурсії, з'ясовує розташування потрібних об'єктів, визначає точки опису, розробляє маршрут і зміст екскурсії.

При вивченні промислового підприємства як об'єкту екскурсії враховується його приналежність до однієї з галузей спеціалізації свого району, доступність сприйняття технологічного процесу. Вчитель попередньо знайомиться з підприємством, визначає маршрут, основні і підсобні цехи, склади сировини, напівфабрикатів і готової продукції, узгоджує з екскурсоводом – головним інженером або технологом – план-маршрут екскурсії (що повинно бути побачене, з чим повинні бути ознайомлені учні), визначає зміст бесіди зі школярами. Зазвичай з'ясовуються наступні питання: історія підприємства, його сировинна база, основні технологічні процеси і цехи, професії, готову продукцію, зв'язки підприємства з іншими виробництвами по енергії, сировини, продукції, що виготовляється, перспективи розвитку виробництва.

До проведення екскурсії з'ясовується наявність необхідних знань і умінь в учнів по темі екскурсії. Вчитель коротко знайомить з особливостями природи або господарства району екскурсії, з їх місцем розташування, визначає бригадне і індивідуальне спорядження, навчає прийомам роботи з ними, розбиває учнів на бригади або ланки, дає завдання кожній бригаді, знайомить з технікою безпеки, завчасно попереджає батьків про місце і час проведення екскурсії.

Проведення екскурсії та робота на екскурсійних об'єктах. Екскурсія починається зі школи, місце збору – клас, потім слідують до екскурсійних об'єктів. Перед роботою на природних екскурсійних об'єктах проводиться вступна бесіда. Розкриваються цілі і завдання екскурсії. Здійснюється огляд навколишньої місцевості, визначаються точки спостереження, даються вказівки по методиці досліджень і формах фіксації польового матеріалу. Після вказівок і роз'яснень вчителя кожна бригада виконує завдання на точках спостереження. Потім підбиваються попередні підсумки. Вчитель швидко переглядає результати роботи кожної бригади, перевіряє правильність їх виконання, проводить заключну бесіду, дає завдання додому – оформити результати роботи у вигляді звітів.

При екскурсії на підприємство екскурсовод знайомить зі структурою підприємства, особливостями організації виробництва, перспективами розвитку та іншими питаннями, супроводжуючи свою розповідь показом зразків продукції, що випускається, графіками і діаграмами, статистичними даними. Як і при екскурсіях в природу, проводиться заключна бесіда і дається домашнє

завдання. Робляться висновки про можливі шляхи підвищення ефективності виробництва. Підкреслюються особливості виробництва, що впливають на географічне розташування цієї галузі, і називаються заходи, що попереджають негативний вплив підприємства на навколишнє середовище.

Оформлення отриманого матеріалу і його використання в навчальній роботі. У звіті вказується тема і мета екскурсії, зміст виконаних завдань, дається короткий опис екскурсійних об'єктів згідно з планом їх вивчення. Бажано, щоб кожна бригада оформила стенд з тематики екскурсії з текстовим описом і ілюстративним матеріалом. Отримані матеріали обов'язково використовуються при вивченні інших географічних об'єктів, територій, що сприяє здійсненню краєзнавчого принципу навчання географії [3, с. 217].

Висновки та перспективи. При використанні екскурсії в навчально-виховному, освітньому процесі освітніх установ, варто враховувати як вікові, так і психологічні особливості учнів, підготовленість групи до сприйняття екскурсійного матеріалу. Екскурсію можна віднести до одних з найбільш популярних педагогічних методик в наданні додаткових знань з предметів.

Список використаних джерел

1. Гришко С. Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки в шкільній географії / С. Гришко, Т. Сапун // Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Інтердисциплінарні виміри. – Конін–Ужгород–Херсон–Кривий Ріг : Посвіт, 2019. – С. 198-199.

2. Непша О. В. Особливості організації та проведення географічних екскурсій / О. В. Непша, Д. В. Яровой // Актуальные научные исследования в современном мире. – Переяслав-Хмельницкий, 2017. – Вып. 7(27). – С. 6-10.

3. Прохорова Л. А. Основні принципи побудови шкільного курсу географії в Україні / Л. А. Прохорова, С. В. Гришко, О. В. Непша // Особистісно-професійний розвиток учителя Нової української школи: світові освітні практики, український контекст: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2019. – С. 214-219.

Сидорук Валентина Миколаївна,
викладачка спеціальності 012 «Дошкільна освіта»
Володимир-Волинського педагогічного
коледжу імені А. Ю. Кримського

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ

Постановка проблеми. В умовах становлення національної системи освіти, її модернізації згідно європейських вимог велика увага приділяється екологічній освіті. Сьогодні все більше зростає потреба у відродженні екологічної культури молодого покоління як духовного джерела формування особистості, ефективного засобу зміцнення національної свідомості, утвердження норм та цінностей української культури [7, с. 124]. Не випадково одним із десяти ключових компетентностей Нової української школи є

Наукове видання

ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ ІМ. А. Ю. КРИМСЬКОГО: МИНУВШИНА, СУЧАСНІСТЬ, МАЙБУТТЯ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 80-річчю освітнього закладу

28 листопада 2019 року,
м. Володимир-Волинський

Матеріали друкуються в авторському оригіналі
з незначними редакторськими правками

Відповідальність за інформацію, подану в публікаціях,
несуть автори та їх наукові керівники

У разі виявлення академічного плагіату, до доповідача та його керівника можуть застосовуватися санкції згідно з чинним законодавством України у сфері авторських та суміжних прав

Коректори – Б. Є. Жулковський, В. А. Цьось
Технічний редактор – В. А. Цьось
Верстка – Б. Є. Жулковський, В. А. Цьось
Дизайн обкладинки – В. А. Цьось

Формат 60x84 1/16. Обсяг 30,92 ум. друк. арк., 30,05 обл.-вид. арк.
Наклад 300 пр. Зам. 126. Видавець і виготовлювач – Вежа-Друк
(м. Луцьк, вул. Шопена, 12, тел. (0332) 29-90-65).
Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України
ДК № 4607 від 30.08.2013 р.